

קול קורא – חיוני או דמיוני?
שלמה אייזיק

ביום 6.1.2021, פורסמו ברשומות תקנות סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (הידוק הגבלות), התשפ"א-2021 (להלן-"**הידוק הגבלות**"). תקנות הידוק ההגבלות עידכנו למעשה את תקנות סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (הגבלת פעילות במקומות עבודה), תש"ף-2020 (להלן-"**תקנות מקומות עבודה**"), כך שלמעשה בהתאם לעדכון חל איסור על שהיית עובדים במקומות עבודה, למעט :
(א) מקומות עבודה שתחום פעילותם מפורט בתוספת השנייה לתקנות מקומות עבודה.
(ב) המקרים המוחרגים שבסעיף 3(א) לתקנות מקומות עבודה.

כמו עיסוקים רבים אחרים, פעילות סוכן ביטוח אינה מופיעה תחת תחום פעילות מפורש בתוספת השנייה. לעומת זאת, ניתן למצוא בתוספת השנייה כי פעילות חברות ביטוח, תחת קטגוריית "המגזר הפיננסי", מוגדרת כפעילות מוחרגת בה תותר שהיית עובדים במקום העבודה. בהמשך, תחת קטגוריית "כללי – שירותי תמיכה", קיימת התייחסות לנלווים לרשימת מקומות עבודה שתחום פעילותם מותרת:

"... (1) אספקת שירותים או מוצרים הנדרשים לצורך המשך פעילותם התקינה של תחומי הפעילות המפורטים בתוספת זו ושל בנק ישראל"

התקנות הנוכחיות הניחו לפתחנו שאלה מעניינת: האם אספקת השירותים של סוכן ביטוח נדרשת לצורך המשך פעילותם התקינה של חברות הביטוח? ולצורך תמיכה באספקת שירותי ביטוח ותביעות לאזרחי המדינה?

עוד בתחילת משבר הקורונה, התבטא הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ("הממונה") באשר לחשיבות המענה לציבור המבוטחים. בישיבת וועדת הכספים מיום 30.3.2020 הסביר הממונה:

"... אם יוחרף הסגר אז אנחנו החלטנו להכניס אותם אל תוך תקנות שעת חירום. חשוב מאוד שגם הסוכנים ימשיכו לתפקד כדי שיהיה מענה לציבור בתביעות, בחידושי ביטוחים וכך הלאה"¹.

עוד מצוטט הממונה מאותה ישיבה בוועדת הכספים:

"אנשים צריכים לראות ולשקול בצורה מאוד שכלתנית ומיועצת ככל האפשר לגבי האפשרויות שלהם... לכן אנחנו צריכים להעמיד בפני הציבור גם את הידע. הם צריכים לפנות לסוכנים ויועצים ולשאול אותם לפני שהם עושים פעולות שאחר כך הם עשויים להצטער עליהן"².

מעבר לכך, על רקע משבר הקורונה בישראל והשלכותיו, התקנת התקנות השונות והמגבלות מכוחן - מצא לנכון הממונה לפרסם חוזרים שונים, לעדכנם ולהתקין תקנות חדשות שמטרתם להקל עם

¹ עמוד 3 לפרוטוקול ישיבת ועדת הכספים מיום 30 במרץ 2020.
² שם, עמוד 5 לפרוטוקול.

המבוטחים והחוסכים, דוגמת: חוזר ביטוח 6-1-2020 (חידוש חוזה ביטוח - הוראות שעה), חוזר סוכנים ויועצים 3-10-2020 (שירות סוכנים ויועצים ללקוחות - הוראת שעה) ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל) נגיף הקורונה החדש(הוראת שעה), התש"ף-2020 והכל תוך ייחוס חשיבות לפעולותיו של סוכן הביטוח כמי שמשמש גורם מקצועי המסייע ללקוחותיו.

מבלי לפגוע בכבודו של הממונה, ועוד טרם התייחסותו של הממונה במשבר הנוכחי כאמור, ניתן היה למצוא אסמכתא בחקיקה באשר לחיוניותו של סוכן הביטוח שעה שמערכת היחסים של סוכן הביטוח וחברת הביטוח נסמכת על חוק השליחות, תשכ"ה-1965 ("חוק השליחות") וחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981 ("חוק חוזה הביטוח"). כידוע, חוק חוזה הביטוח מורה כי בעניינים המפורטים בסעיפים 33-35 לחוק חוזה הביטוח יחולו הוראות חוק השליחות. בין עניינים אלו: לענין המו"מ לקראת כריתתו של חוזה הביטוח וכריתת החוזה, לענין קבלת דמי הביטוח ולענין מתן הודעות למבטח (ושלושתם בכפוף לאמור/מוחרג בסעיפים 33-35 לחוק חוזה הביטוח) - פעולות אלו של סוכן הביטוח מול המבוטח (ולהיפך) משמשות חלק מאספקת השירותים שניתנים על ידי הסוכן לחברת הביטוח.

למדנו, שחלק לא מבוטל מפעולותיו של סוכן הביטוח ו/או עובדים מטעמו משמשות פעולות להן קשר הדוק לתפקודן של חברות הביטוח תוך מתן מענה לצרכי הלקוחות, ביניהן: פעולות לקראת כריתת חוזה ביטוח, פעולות לשם חידושי פוליסות שמועדן הגיעו לסיום ונדרש רצף ביטוחי, טיפול בהגשת תביעות לשם מימוש זכויותיו של המבוטח מכוח הפוליסה, מתן מענה לשאלות המתעוררות בשוטף ובדגש בתקופת משבר לרבות לשם המצאת אסמכתאות ומסמכים שונים בין המבוטח לחברת הביטוח באמצעות הסוכן.

וברקע – חוות דעת משפטיות. כל אותן חוות דעת משפטיות מטבען, בדרך כלל, שמרניות ומנסות להלך בין הטיפות. עם פרסום תקנות הידוק ההגבלות נדרשה היתה להאמר אמירה בקול גדול וברור בעניין חיוניותו של סוכן הביטוח – גם אם לא לשם הטיפול הנקודתי בשעת משבר נדרשה אמירה ופעולה שכזו להעשות לשם עמידה איתנה מול רפורמות לעתיד לבוא.

ובדמיוני... אני שומע את קולותיהן של חברות ביטוח המתהדרות בהצהרות מעל כל במה אודות חשיבותו של סוכן הביטוח מכות על שולחנו של המחוקק ופועלות במרץ חסר תקדים להביא את הצהרותיהן לידי ביטוי יישומי בשעת משבר תוך שהן "זועקות" בקולן: "אנו רואות בסוכן הביטוח חיוני מאוד ופעילותו קשורה קשר הדוק באספקת השירותים להמשך פעילותן של חברות הביטוח". מקיץ מדמיוני ונוכח לגלות (שוב): הצהרות לחוד ומעשים לחוד. מניח לדמיוני ושב להיות חיוני.

בברכת

סגר פורה ובריאות טובה לכולם